

14.11.2017

Asia/8

§ 216

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle kunnan jäsenen aloitteesta Uutelan asemakaavan uudistamiseksi

HEL 2017-009744 T 10 03 03

Hankenumero 5264_146

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian viikoksi pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:

Leo Stranius: Pyydän asian pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Lautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Leo Straniuksen ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Kaisa Karilas, arkkitehti, puhelin: 310 37315
kaisa.karilas(a)hel.fi
Mervi Nicklen, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37221
mervi.nicklen(a)hel.fi
Tuuli Ylikotila, luontoasiantuntija, puhelin: 310 38540
tuuli.ylikotila(a)hel.fi
Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi
Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi
Tuomas Vanne, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37429
tuomas.vanne(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa lausunnon kaupunginhallitukselle:

Voimassa oleva Uutelan asemakaava mahdollistaa alueen luonnon-
suojelutavoitteiden, kulttuuriympäristön vaalimisen ja virkistyskäytön
yhteen sovittamisen. Asemakaavan mukainen Skatanniementien uusi
katuyhteys ja asemakaavaan perustuvat Uutelan hoito- ja kehittämis-
suunnitelman toimenpiteet eivät vaaranna luonnonsuojeluohjelman mu-

Postiosoite

00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite

Kansakoulukatu 3
Helsinki 10

Puhelin

Faksi

Y-tunnus

Tilinro

Alv.nro

kaisten rauhoitusalueiden toteutusta tai muita luonnonsuojelun tavoitteita alueella. Uutelan alueen asemakaavaa ei ole tarkoituksenmukaisesti muuttaa.

Alueen nykytila

Uutela on kaupungin omistama vilkkaasti käytetty ulkoilu- ja virkistysalue Vuosaaren asuinalueen itäreunassa. Uutelan pohjoisosan metsäalueen kasvillisuus on erittäin kulunutta johtuen rakennettujen reittien puutteesta. Alueen keskiosassa sijaitsevat aktiiviset virkistystoiminnat kuten viljelypalstat ja koiraharrastusalue, ja alueen eteläosassa on mm. kaupungin julkiseen toimintaan vuokraamia huviloita ja Skatan tila entisine laidunalueineen sekä Skatanniemen pientaloalue. Ajoneuvoliikenteen pääyhteys alueen Uutelan keski- ja eteläosaan on Aurinkolahdesta Uutelantieltä. Maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan Skatan tilan virkistysarvoa heikentää nykyinen läpiajoliikenne Särkkäniemen luonnonsuojelualueelle, koiraharrastusalueelle ja pysäköintialueelle.

Uutelan kaavoitustilanne

Uutelan asemakaava on tullut voimaan 16.1.2009. Asemakaava kattaa lähes koko Uutelan alueen, lukuun ottamatta Nuottasaarta ja osaa Hallkullanniemestä.

Pääosa Uutelan asemakaavan alueesta on osoitettu retkeily- ja ulkoilualueeksi. Alueen arvokkaat rakennukset on osoitettu suojelumerkinnoin. Asemakaavan yhtenä tavoitteena on rauhoittaa keskeinen Skatan tilan alue ajoneuvoliikenteeltä. Tilan maisemakokonaisuutta edellyttään hoidettavaksi siten, että maiseman ja kasvillisuuden olennaiset piirteet säilyvät, tilan toimintoina virkistys, opetus, kulttuuritoiminta ja pienimuotoinen maatalouden harjoittaminen. Uutelantie on osoitettu pääosin jalankulun ja pyöräilyn reitiksi ja uusi korvaava ajoneuvoliikenteen yhteys on osoitettu pohjoisesta Itäreimanteiltä.

Uuden Skatanniementien kadun linjaus ja katu koskevat asemakaavamääräykset on muotoiltu siten, että katu voidaan toteuttaa kylätiemäisenä, ja eläinten turvallista kulkua varten on osoitettu erikseen paikka alikululle Rudträskistä mereen johtavan puron yhteyteen. Kaavaseloituksessa todetaan silta-aukon Rudträskin purkuojan kohdalla lieventävän vaikutuksia hyönteisille, sammakoille ja matelijoille, ja ettei uudella tielinjalla ei ole merkittäviä vaikutuksia nisäkkäisiin. Skatanniementien toteuttaminen myös osaltaan mahdollistaa Uutelan koillisrannan huvilalueen toteuttamisen asemakaavan mukaisesti kaupungin tarpeisiin yleiseen virkistyskäyttöön, matkailuun sekä kulttuuripalvelun toimintoja varten. Asemakaavassa on lisäksi osoitettu joitakin vielä toteutumattomia ulkoilureittiyhteyksiä. Luonnonsuojelualueiksi asemakaavassa on

14.11.2017

osoitettu Särkkäniemi sekä Skatanniemellä kaksi erillistä aluetta Skatanniemen pientalotontteihin liittyen.

Voimassa olevassa yleiskaava 2002:ssa Uutela on virkistysaluetta ja luonnonsuojelualuetta ja Skatanniemessä myös pientalovaltaista aluetta. Osia Uutelan alueesta on osoitettu kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi alueeksi. Uudessa yleiskaavassa (Kvsto 26.10.2016) Uutela on osoitettu virkistys- ja viheralueeksi, jota kehitetään merkittävänä virkistys-, ulkoilu-, liikunta-, luonto- ja kulttuurialueena, joka kytkeytyy seudulliseen viherverkostoon ja merelliseen virkistysvyöhykkeeseen. Skatanniemen pientaloalue on merkitty asuntovaltaiseksi alueeksi A4. Lisäksi koko yleiskaava-alueella koskevat erilliset määräykset Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden, luonnonsuojelualueiden ja Helsingin luonnonsuojeluohjelmassa 2015–2024 suojeltavien alueiden sekä kulttuuriympäristökohteiden huomioon ottamisesta.

Uutelan nykyinen asemakaava on yleiskaavan 2002:n ja uuden yleiskaavan (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) tavoitteiden mukainen.

Hallkullanniemen länsiosa ja Nuottasaari

Uutelan eteläosassa on vireillä Hallkullanniemen länsiosan ja Nuottasaaren alueen asemakaavan laatiminen. Tavoitteena mahdollistaa Uutelan virkistysalueen laajentuminen ja kahden asuntotontin muodostamisen olemassa olevan huvilan pihapiiriin. Nuottasaareen on jalankulkuyhteys. Saaren huolto tulee järjestää vesitse. Nuottasaareen on laiturit ja saarta suunnitellaan merellisen Helsingin toiminnallisena kohteena. Yleiskaava 2002:ssa kaava-alue on virkistysaluetta sekä kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävää aluetta. Uudessa yleiskaavassa Hallkullanniemi on virkistys- ja viheraluetta ja Nuottasaari merellisen virkistykseen ja matkailun aluetta.

Luonnonsuojelualueet ja luonnonarvot

Luonnonsuojeluohjelman mukaisen luonnonsuojelun toteutus ei edellytä erillistä kaavamerkintää. Helsingin luonnonsuojeluohjelmassa 2015–2024 Uutelaan on osoitettu Särkkäniemen (rauhoituspäätös 26.8.1993) lisäksi Uutelan metsän, Skatanniemen ja Rudträskin rauhoitettavat alueet. Rudträskin jo edelliseen luonnonsuojeluohjelmaan sisältyneitä aluerajausta on uudessa ohjelmassa laajennettu aikaisemmasta.

Asemakaavan mahdollistama Skatanniementien rakentaminen ei heikennä Rudträskin luontoarvoja mikäli tien suunnittelussa ja rakentamisessa huomioidaan kosteikon ekologinen yhteys, erityislajisto ja vesialueen vesitalouden säilyttäminen. Olemassa olevan Särkkäniemen luon-

nonsuojelualueen luontoarvot eivät heikkene, kun tie toteutetaan asemakaavan edellyttämällä tavalla tavanomaisesta katualueesta poikkeavana ratkaisuna.

Uutelan virkistysalueesta suuri osa on linnustollisesti arvokasta aluetta. Skatanniementien katu kulkee Uutelan ulkoilupuiston ja Särkkäniemen linnustoalueilla tai niiden reunassa noin 450 m matkalla. Tien rakentaminen ei aiheuta merkittävää haittaa alueen linnustolle. Rakentamisaikaisia haittoja voidaan vähentää ajoittamalla melua aiheuttavat työt pesimäkauden ulkopuolelle.

Uutelan alueen hoito ja kehittäminen

Uutelan hoito- ja kehittämissuunnitelma 2017–2026 on päivitetty 14.11.2017. Suunnitelmassa esitetään erillisenä hankkeena Skatanniementien katuosuuden rakentaminen asemakaavan mukaisesti. Suunnitelmaan sisältyy lisäksi uusia virkistysyhteyksiä käyttäjiltä saadun palautteen ja luonnonsuojelun sekä virkistyksen tavoitteet yhteen sovit- taen.

Skatanniementien katu- sekä jalankulku-pyörätieosuuden toteutuskus- tannukset on arvioitu hoito- ja kehittämissuunnitelmatyön yhteydessä. Kustannusarvio on 950 000 euroa. Skatanniementien suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä kiinnitetään erityistä huomiota Rudträskin kosteikkoluonnon ja Särkkäniemen luonnonsuojelualueen välisen eko- logisen yhteyden säilyttämiseen sekä alueella esiintyvän erityislajiston elinolojen turvaamiseen, ja melua aiheuttavien rakentamistöiden ajoit- tuksessa huomioidaan lintujen pesimäkausi.

Skatanniementien katuyhteyden toteuttaminen ei itsessään lisää ajo- neuvoliikennettä alueella. Yleiselle liikenteelle varattu katuosuus päät- tyy olemassa olevaan yleiseen pysäköintialueeseen, jonka jälkeen katu on tarkoitettu vain jalankululle ja pyöräilylle sekä rajatusti tonteille ja vil- jelypalsta-alueen pysäköintialueelle ajoa varten. Autoliikenteen siirtämi- nen Skatanniementielle parantaa liikenneolosuhteita myös siltä osin, että Uutelaan suuntautuvan ajoneuvoliikenteen ei enää tarvitse kulkea Aurinkolahden asuinalueiden kautta saadessaan suoremman reitin.

Skatanniementien rakentamisen myötä kaupunkiluonnon monimuotoi- suuden edellytykset Uutelan keskeisellä ydinalueella Skatan tilan ym- päristössä paranevat, kun pääosa Uutelantiestä ja Skatan tilan poikki kulkeva reitti voidaan asemakaavan mukaisesti rajata jalankulun ja pyöräilyn käyttöön. Uutelan pohjoisosassa Skatanniementie sekä hoito- ja kehittämissuunnitelmassa esitetyt muut uudet reittiyhteydet ohjaavat kulutusta ja edistävät siten metsäluonnon palautumista.

Esittelijän perustelut

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Y-tunnus	Tilinro
00099 HELSINGIN KAUPUNKI Kaupunkiymparisto@hel.fi	Kansakoulukatu 3 Helsinki 10	Faksi		Alv.nro

Kunnan jäsenen aloite

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry ovat tehneet 4.9.2017 päivätyn aloitteen:

Luontojärjestöjen aloite Uutelan asemakaavan uudistamiseksi

Uutelan luontoalueelle on vuonna 2005 kaavoitettu tie, jota ei ole toteutettu. Uutelan luontoarvoista on vuoden 2005 jälkeen saatu merkittävää uutta tietoa. Uutelan asemakaavaa on siksi perusteltua muuttaa niin, että tievaraus poistetaan ja Rudträskin alueelle kaavoitetaan SL-varaus.

Perustelemme aloitettamme seuraavasti:

- 1) Tievaraus kulkee Rudträskin sivuitse ja Rudträskistä on vuoden 2005 jälkeen tullut yksi Helsingin uuden luonnonsuojeluohjelman alueista. Tie heikentäisi merkittävästi Rudträskin luontoarvoja.
- 2) Uuden tien rakentaminen heikentäisi lisäksi luontoa Uutelassa jo olevien luonnonsuojelualueiden lähellä.
- 3) Kaupunkiluonnon monimuotoisuuden lisääminen kehittäisi viherrakennetta vastaamaan paremmin ilmastomuutoksen haasteisiin. Tien rakentaminen Uutelan arvokkaan luonnon poikki taas tekisi alueesta helpommin haavoittuvan. Lisäksi monipuolisen luonnon virkistysarvot ovat merkittävät.
- 4) Tien rakentaminen huonontaisi lintujen elinoloja Uutelassa. Tämä seuraisi luonnon pirstoutumisesta linnuille olennaisilla alueilla.
- 5) Uutela on monille kaupungin asukkaille tärkeä luonnossa liikkumisen paikka. Mitä yhtenäisempänä luonto reittien ympärillä jatkuu, sitä paremman luontoelämyksen ulkoilija saa.
- 6) Tien rakentaminen lisääisi autoliikennettä virkistysalueella, mikä jo itsessään vähentäisi alueen viihtyisyyttä.

Toteamme lopuksi, että Uutelaan jo vievän tien kunnostaminen olisi halvempaa kuin uuden tien rakentaminen. Kävelyä ja pyöräilyä varten Uutelassa on hyvin toimiva ja viihtyisä ulkoilupolkujen verkosto, joka sopii mainiosti kaikenikäisille luonnossa liikkujille. Jos luonto reittien ympärillä säilyy vahvana, on Uutelan arvo asukkaiden virkistykselle myös tulevaisuudessa erinomainen.

Uutelan luontoarvot tulee turvata muuttamalla asemakaavaa niin, että tievaraus poistetaan ja Rudträskin alueelle kaavoitetaan SL-varaus.

Lausuntopyyntö

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Y-tunnus	Tilinro
00099 HELSINGIN KAUPUNKI Kaupunkiympäristö@hel.fi	Kansakoulukatu 3 Helsinki 10	Faksi		Alv.nro

14.11.2017

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Kaisa Karilas, arkkitehti, puhelin: 310 37315
kaisa.karilas(a)hel.fi
Mervi Nicklen, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37221
mervi.nicklen(a)hel.fi
Tuuli Ylikotila, luontoasiantuntija, puhelin: 310 38540
tuuli.ylikotila(a)hel.fi
Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi
Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi
Tuomas Vanne, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37429
tuomas.vanne(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Asemakaava nro 11510

Oheismateriaali

- 1 Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry ja Suomen luonnonsuojeluliitto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano